

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/330
KARAR NO : 2025/500
KARAR TR : 07/07/2025

ÖZET: Davacının davalı idareye bağlı Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi Uygulama Otelinde usta öğretici olarak çalışırken iş akdinin feshi sonucu işten ayrılması nedeniyle, İş Kanunu'ndan kaynaklanan parasal haklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S. E
Vekili : Av. B. K
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. E. O, Av. G. M

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı bakanlığa bağlı Süleymanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Otelinde 01/09/2008 - 31/12/2020 tarih aralığında belirsiz süreli iş sözleşmesiyle usta öğretici olarak çalıştığını, işverence iş akdine hiçbir haklı neden gösterilmeksizin son verildiğini ve arabuluculuk görüşmelerinde uzlaşma sağlanamadığını belirterek; şimdilik 6.000 TL kıdem tazminatı, 100 TL ihbar tazminatı, 10 TL yıllık izin ücreti, 10 TL fazla çalışma alacağı, 10 TL bayram tatili alacağının tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Tekirdağ 2. İş Mahkemesi 13/09/2022 tarih ve E.2021/56, K.2022/429 sayılı kararı ile, davanın kısmen kabulüne karar vermiş, bu karara karşı davalı tarafça istinaf yoluna başvurulmuştur.

3. **İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesi 14/01/2025 tarih ve E.2022/3137, K.2025/25 sayılı kararı** ile istinaf başvurusunun esastan kabulü ile, ilk derece mahkemesi kararının kaldırarak yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle 6100 sayılı Kanun'un 14/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca davanın usulden reddine kesin olarak karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Bu kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Konu ile ilgili olarak, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Sigorta İşleri Genel Müdürlüğü Sigorta Primleri Daire Başkanlığınca yayınlanan "Usta Öğreticiler" konulu 16.02.2004 tarihli ve 101572 sayılı, 16-309 Ek sayılı Genelgede ise, Çıraklık ve Halk Eğitim Merkezlerinde herhangi bir kadroya bağlı olmaksızın ders ücreti karşılığında çalışan usta öğreticilerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesine göre çalıştırıldıkları, geçici personel statüsünde bulundukları, İş Kanununa tâbi olmadıkları belirtilmiş, bu nedenle anılan kişilere ödenen ücretlerden 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun (4571 sayılı Kanun ile değiştirilen) 46. maddesi hükmü gereğince işsizlik sigortası priminin kesilmemesinin uygun görüldüğü bildirilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un 2 inci maddesinde "işçi", bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişi olarak tanımlanmıştır. İşçi sıfatının kazanılması iş sözleşmesinin varlığına dayandığından, her şeyden önce ortada tarafların serbest iradeleriyle kabul edilmiş bir sözleşme ilişkisinin bulunması zorunludur. Niteliği itibariyle bir özel hukuk sözleşmesi olan iş sözleşmesinde taraflar, yasaların öngördüğü sınırlar içinde sözleşmenin konusunu, amacını, biçimini, bağlantı kuracakları kişileri serbestçe seçebilirler. Buna karşılık istihdamın idari sözleşme, görevlendirme veya atama suretiyle yapılması durumunda, çalışma ilişkisinin çerçevesini oluşturan yasal mevzuat tarafların hareket serbestisini kısıtlamakta ve kişileri statü hukukuna tabi kılmaktadır. (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 21/06/2023 tarih, 2023/5976 esas - 2023/9659 karar sayılı kararı, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun, 30.11.2021 tarih, 2019/9-786 esas, 2021/1518 karar sayılı kararı; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 16.06.2020 tarih, 2016/19230 esas- 2020/6243 karar sayılı kararı,).

Somut olayda, dosya içeriğine göre davacının, davalı davalı Bakanlığa bağlı Süleymanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi döner sermayesi sigortasında Uygulama Otelinde işyerinde, 4/a kapsamında sigortalı personel statüsünde, usta öğretici olarak çalıştığı, SGK kayıtlarında dava tarihi itibariyle davacının, davalı işyerinde 01.09.2008-31.12.2020 tarihleri arasında sigortalı olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; taraflar arasında iş ilişkisini kuran bir sözleşme olmadığı, davacının görevlendirmeler ile çalıştığı hususu dikkate alındığında, taraflar arasında iş sözleşmesi bulunmadığı, aralarındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğu, bununla birlikte, sosyal güvenlik yönünden Sosyal Güvenlik Kurumuna primlerinin yatırılmış olmasının da davacının iş sözleşmesi ile çalıştığı anlamına gelmeyeceği tüm bu nedenlerle taraflar arasındaki uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görev alanına girmediği, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2019/9-786 Esas- 2021/1518 Karar sayılı ilamının da emsal nitelikte olduğu, davalının istinaf başvurusunun yerinde olduğu, sonuç olarak ilk derece mahkemesi kararının kaldırılarak; yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; davalı vekilinin istinaf talebinin kabulü ile; ilk derece mahkemesi kararının HMK'nun 353/1-b/2.bendi uyarınca kaldırılarak; davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır. ..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı hukuki sebeplerle, 51.511,24 TL kıdem tazminatı, 6.618,52 TL ihbar tazminatı, 19.912 TL yıllık izin ücreti, 41.412,47 TL fazla mesai ücreti ve 1.815,94 TL genel tatil ücretinin işletilecek faizleriyle birlikte tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Tekirdağ 2. İdare Mahkemesi 12/05/2025 tarih ve E.2025/325 sayılı kararı** ile, "uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüş ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı" gerekçesiyle, 2247 sayılı 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Tekirdağ ili, Süleymanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Otelinde "usta öğretici" olarak görev yaptığı 01/09/2008-21/12/2020 tarihleri arası döneme ilişkin alacaklarına karşılık -fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla- 51.511,24-TL kıdem tazminatı, 6.618,52-TL ihbar tazminatı, 19.912,00-TL yıllık izin ücreti, 41.412,47-TL fazla mesai ücreti ve 1.815,94-TL genel tatil ücretinin işletilecek faizleriyle birlikte tazmini istemiyle MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'na karşı açılan davada, Tekirdağ 2. İş Mahkemesi'nin E:2021/56,

K:2022/429 sayılı kararının istinaf incelemesi sonucu İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesi'nin 14/01/2025 tarih ve E:2022/3137, K:2025/25 sayılı "yargı yerinin caiz olmadığı" gerekçesiyle kesin olmak üzere "davanın usulden reddine" kararı verilmesi üzerine bakılan işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan uyuşmazlık, davacının 01/09/2008-21/12/2020 tarihleri arasında davalı idare bünyesinde hizmet akdiyle usta öğretici olarak çalıştığı döneme ilişkin işçilik alacak ve tazminatlarının davalı idareden tazmini istemiyle açılmıştır.

Bu durumda, davacının, davalı idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatlarının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk **hükümlerine** göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin (Hukuk Bölümü) 03/03/2025 tarih ve E:2025/94, K:2025/191 sayılı kararı da bu yöndedir. ..."

5. Tekirdağ 2. İdare Mahkemesi tarafından 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dava dosyası, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar."

7. 506 sayılı Kanun'un "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

8. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında;

...

6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,

...

ifade eder. ..."

9. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

10. 5510 sayılı Kanun'un "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

11. 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

12. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddeyle başlayan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara yer verilmiştir.

13. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "İş mahkemelerinin kuruluşu" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

14. 7036 sayılı Kanun'un "Dava şartı olarak arabuluculuk" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

15. 7036 sayılı Kanun'un "Görev" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

16. 7036 sayılı Kanun'un "Geçiş Hükümleri" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/07/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, davacının davalı Bakanlığa bağlı Halk Eğitim Merkezlerinde 01/09/2008 - 31/12/2020 tarihlerinde usta öğretici olarak çalıştığını, iş akdinin hiçbir gerekçe gösterilmeksizin feshedildiği gerekçesiyle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere kıdem tazminatı ve sair işçilik alacaklarının tahsili istemiyle açılmıştır.

20. Davacının idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, davacının Valilik tarafından görevlendirilmiş olmasının bu ilişkiye statü hukuku niteliği kazandırmayacağı, talep edilen işçilik alacaklarının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Tekirdağ 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesinin 14/01/2025 tarih ve E.2022/3137, K.2025/25 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Tekirdağ 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesinin 14/01/2025 tarih ve E.2022/3137, K.2025/25 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/07/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

